

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 20—
pololetno	Din 10—
četrtletno	Din 5—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mal oglas do 9 petih vrst	• • • • • a Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	• • • • • a Din 2-—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	• • • • • a Din 3-—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Po „rešitvi“ vladne krize.

Seдемnajstodnevna vladna kriza je rešena in med radostnim odobravanjem vse revizionistične opozicije je izrinil Pašić demokrate iz vlade in stvoril samoradikalno vladno. Tako glasno je bilo zbog tega veselje opozicije, tako rožnati izgledi na bodočnost naše države so se zaradi poraza demokratov slikali od opozicije, da je marsikateri optimist zasanjal že o skorajšnji rešitvi naše stalne notranje politične krize, da je marsikdo že videl sporazum med Srbi in Hrvati uresničen.

Zalibože, ne moremo biti tega optimističnega nazora, pa čeprav bi sporazum jugoslovenskih plemen pozdravili bolj iskreno ko vsakdo drugi, ker ga ne bi pozdravljali le iz državnih in narodnih ozirov, temveč tudi s stališča kmetijske misli. Nasprotno! Čisto prevzeti smo s pesimizmom in prepričani smo, da niso le zelo preuranjene sanje o rešitvi državne krize, temveč da je tudi že doseženo vladno krizo postaviti le v narekovaj.

In prepričani smo dalje, da nam bo pritril vsak, kdor se potrudil, da objektivno pogleda pot, po kateri so izvojevali radikali in revizionistični blokaši svojo voljno zmago. Ne more izvesti sporazuma tisti, ki je zmagal s hujškanjem sovraštva, ne more doseči zblizanja tisti, ki je zmagal, ker je najsilnejše govoril za ločitev!

S hujškanjem sovraštva pa so zmagali i naši klerikalci i hrvaški radičevci i srbski radikali in zato te stranke nikdar in nikoli sporazuma izvesti ne morejo, pa čeprav bi ga tudi hotele.

Da, čeprav bi ga hotele! Politika ima ko življenje trde in jeklene zakone, katerim se pokorava vsak, kakere izpoveduje vsak, pa naj bi bil prvi med političnimi zaslepljenci. En tak zakon je, da ne more nihče čez noč blagoslovljati tega, kar je še včeraj proklinjal. In to nemogoče zahtevajo voditelji plemenskih strank, če zahtevajo od svojih volivcev, da odobre njihovo politiko sporazuma. Včeraj še »prokleti Srbi«, danes pa »drugi bratje Srbi«, taka izprememba je nemogoča.

Da zasigurajo sebi mandate, da se polaste politične moči, so se zatele plemenske stranke k demagogstvu in to se danes kaznuje. Tudi v politiki velja načelo, da zmaga končno poštenost, tudi v politiki podležejo nepoštenjaki. In ta zakon se sedaj izvršuje nad klerikalci in radikali, ta zakon bo tudi pokopal Radiča.

In vsled tega je mogoče, da se v istem času ko se pogaja dr. Korošec v Beogradu in Zagrebu s Pašićem in Radičem, kako da bi našli rešitev iz brezizhodnega položaja in da pri tem ne bi trpeli njihovi strankarski interesi, da se v istem času razvija na deželi vsled volivne agitacije klerikalcev ozračje, ki postavlja vse prižadevanje dr. Korošca na laž.

Tako se je pripetilo preteklo nedeljo na Dolenjskem sledeče. Našem odličnemu pristaši so govorili klerikalni kmetje, da ni več daleč čas, ko bo vpostavljen stara Avstrija in da bo večja kakor nekdanj. Srbi bodo popolnoma ob vso veljavo in tudi denar bo izgubil vso veljavo in v veljavi bo samo stara avstrijska krona, ki bo imela polno zlato veljavo. In tako prepričani so kmetje o tem, da ne prodajo nobene reči več, ne lesa in ne živine, ker »kaj nam bo denar,

če pa skoraj ne bo nič vreden«. In prepričani so dalje, da bo potem moka po 20 krajcarjev, obleka po 20 golinarjev, skratka, da bo paradiž, kakor ga še nikoli ni bilo.

In videti bi morali obraze teh zaslepljenec, ko jim je dejal naš tovariš, da se v Beogradu Korošec s Pašićem že pogaja, kako da ostanemo skupaj s Srbi.

V resnici! Klerikalci ne smejo skleniti sporazuma, pa če bi ga hoteli. In preteklo nedeljo je to bridko spoznal v drugem kraju Dolenjske aktivni klerikalni poslanec. Prišel je na občni zbor Kmetijske zveze, da poroča o velikanskih uspehih, ki jih je dosegla SLS, ko je pripomogla k temu, da je vrgla demokrate iz vlade. Klerikalni kmetje pa za to niso imeli smisla, temveč stavlili so samo eno vprašanje, če bo dohodnina takoj odpravljena ali ne. Dve uri se je potil in trudil klerikalni poslanec, dve uri jim je razlagal, kako da je z davki, pa vse zaman, volivci so hoteli točno znati, če bo že ta mesec konec dohodnine ali ne, zakaj obljuba dela dolg.

In pri tem razpoloženju klerikalnih volivcev (med radičevci je seveda še slabše), naj izvede radikalna vlada uradniško vprašanje, sklene nove davke in izglasuje proračun, torej samo skrajno nepopularne stvari!

Izvesti pa jih more le s pomočjo SLS in že danes bodi pribito, da živi radikalna vlada s soglasjem SLS, ki je zato soodgovorna za vsa dejanja vlade, pa če je SLS v vladi ali ne!

Če pa radikalna vlada teh najnujnejših zakonov ne more izvesti, potem tudi govora ne more biti o rešitvi državne krize, temveč govoriti se more le o zopetnem izbruhu vladne krize. Samo tisti, ki veruje v harakiri, v samomor SLS more zato računati s skorajšnjo rešitvijo državne krize.

Težavnost položaja za SLS pa ne obstoji le navzdol, z ozirom na volivce, temveč tudi navzgor, z ozirom na vladno. Če ne bi storil Korošec usodne napake, da je šel v Zagreb in da se je zvezal z Radičem, bi si ohranil polno veljavo posredovalca in mogel bi možnost sporazuma približati. V tistem hipu pa, ko je Korošec v strahu, da mu ne pobere Radič še slovenskih mandatov, zlezel pred njim pod klopi, v tistem hipu je tudi zaigral svojo posredovalno vlogo. Danes je Korošec le odposlanec Radiča in ne več samostojen posredovalec.

Vsled vsega tega je sedanja »rešitev« vladne krize tako iluzorna, da ne more biti bolj. In iluzorna bo do tedaj, dokler jo bodo reševali meščanske stranke. Tako po krivici so meščanske stranke na vladi, v tako kričečem nasprotju je njih politična moč z njihovo dejansko, da morejo imeti meščanske stranke pred seboj samo en cilj, kako se vzdržijo na vladi in ne kako da rešijo državo.

In zato končujemo z našo staro pesmijo.

Rešitev vladne krize bo tako dolgo v narekovaju, dokler ne vzame politične moči v roke kmetско ljudstvo. Samo kmetška vlada more izvesti sporazum, samo kmetška vlada more dati rešitev državne krize!

Da to dokažemo, kakor so to že dokazali Bolgari, pa tovariši na delo! Tudi po »rešitvi« vladne krize je edina pomoč klic: V boj za Staro pravdo!

sredstvi obnavljali ceste, mostove, zgradbe itd., za kar bi morali dobiti sredstva iz vojne odškodnine. Vsled zasedbe Poruhrja se je izplačevanje vojne odškodnine ustavilo. Vlada pa posveča temu vprašanju vso pozornost.

Uradniško vprašanje.

S priznanja vredno odkritosrčnostjo je razložil finančni minister uradniško vprašanje.

Uradniški zakon pride kot prvi pred narodno skupščino. Sprejetje zakona pa je mogoče le, če se 1. zniža število uradništva in 2. če se izpremeni davčni zakon (kar se pravi, če se zvišajo davki). Danes iznašajo izdatki za uradništvo polovico vsega državnega proračuna, okroglo 3500 milijonov dinarjev. Če se odpusti desetina uradništva, potem je prihranjenih na ta način 350 milijonov dinarjev. Ta svota pa še ne zadostuje. Zato je treba povečati davke in sicer tako, da dobi država kakih 350 milijonov dinarjev novih dohodkov. V državi je dosti premožnih ljudi, ki bodo nove davke z lahkoto zmogli. Glavno pa je, da z rešitvijo uradniškega vprašanja ne sme trpeti naša valuta. To bi se zgodilo, če bi se hotelo uradnikom pomagati s tiskanjem novih bankovcev, kar bi draginjo samo povečalo.

Davčni zakon.

Uradniško vprašanje, kakor tudi vsa druga vprašanja (invalidsko, kmetijskih kreditov), zahtevajo od države gotove izdatke. Teh je mogoče kriti le z novimi davki. Tozadevni davčni zakon se že izdeluje in bo v nekaj dneh gotov.

Proračun.

Skupščini bo predložen tudi državni proračun, ki bo znašal 10 milijard za redne potrebe, 1 milijardo za izredne in 2 milijardi v likvidacijske namene. Finančni minister bo storil vse, da doseže v državnem proračunu ravnovesje. Uvedlo se bo varčevanje, povišale se bodo takse in izvršila se bo redukcija uradništva. Je to težak problem, toda finančni minister upa, da ga reši. Tako finančni minister.

Priznati moramo, da nam je odkritosrčnost finančnega ministra nad vse simpatična. Enako pozdravljamo namero finančnega ministra, da hoče spraviti državni proračun z vseobčim štedenjem in redukcijo uradništva v ravnovesje. Le pozorno se strinjamo glede uvedbe novih

davkov in absolutno nasprotujemo povišanju taks.

Jasno je, da vsled narastle draginje rabi država novih davkov. Ravno tako je gotovo, da je v državi vse polno bogatašev, pravzaprav ljudskih pljavk, ki niso obdavčeni tako, kakor bi morali biti. Ravno te dni vršeči se občni zbori bank, denarnih zavodov in industrijskih podjetij dokazujejo to najboljše. Pod 10 odstotne dividende se sploh nikjer ne izplačuje in čeprav je izkazana komaj ena petina čistega dobička. Tu mora zastaviti davčni vijak in tu se z lahkoto iztisne onih 350 milijonov dinarjev (pa tudi več), ki jih rabi finančni minister. Vsako obdavčenje srednjih ali celo nižjih slojev pa je napačno in popolnoma zgrešeno. Zato je skrbeti, da bodo višji obdavčeni tako, da ne bodo mogli davkov preveliti na nižje. Tu je trdota potrebna, ker je edin lek.

Absolutno pa nasprotujemo povišanju taks, ker je to popolnoma nesocialno. Trošarino na sol, na sladkor itd. plačuje najbednejši v isti meri ko najbogatejši. To je kričeča krivica, ki je bistveno pripomogla, da nekateri vsled draginje skoraj že umirajo, ko jo drugi niti ne čutijo. Pa tudi iz finančno državnih ozirov ne moremo biti za povišanje taks. Vsak državni proračun je slab, če sloni v glavnem le na izrednih, mesto na rednih dohodkih. S povišanjem taks pa se dela ta napaka. Seveda priznamo radi, da je v gotovih slučajih povišanje taks na luksuzne in sicer nepotrebne predmete sprejemljivo.

Končno pa moramo poudariti še eno. Reklo bi se nositi vodo v morje. Če bi razpravljali o potrebi štedenja. Toda odkrito moramo naglasiti, da mi v to štedenje ne verujemo. Nasprotno se zelo bojimo, da bo izpadlo tudi novo napovedano štedenje tako ko vsa dosedanja, da se bo namreč par revežev udarilo, dočim se bo gotovim privilegijancem, ki največ požro, prizaneslo. Ne mislimo sicer, da bi to bilo v intencijah finančnega ministra samega, pač pa vemo, da bo ozračje, v katerem živi vlada, močnejše ko finančni minister. Štedenje se da res izvršiti le na ta način, da pridejo na krmilo čisto novi ljudje in sicer tako močni, da morejo ustvariti čisto novo ozračje.

Take ljudi pa more dati le kmetška vlada in samo kmetška vlada more izvesti resnično ozdravljenje državnih financ.

Na Bolgarskem je to dokazano, zakaj ne bi to veljalo tudi za Jugoslavijo?

Malo odgovora „Slovencu“.

Na naš uvodnik »Vladna kriza« je odgovoril precej obširno »Slovenec« in sicer na način, kakor to pristojno glavnemu glasilu klerikalne stranke. Tam namreč, kjer je bilo treba kaj povedati, se je »Slovenec« odgovorilo previdno izognil, tam, kjer se je dalo kaj potvrditi, je seveda slastno potvrdil in tam, kjer se je dalo kaj pritakniti, je pritaknil, samo, da bi bila resnica pobarvana tako, kakor želi to slavni Esoles.

Ker pa mi nikakor ne želimo, da bi bila resnica potvorbena, pa kratak odgovor.

Značilno za »Slovenčev« žurnalistično poštenost je, da citira naš članek samo do polovice in da izpušča ravno one odstavke, ki so za SLS najbolj važni! Tako prezre na SLS naslovljen očitek, da je zamenjala državni princip, tako gre preko očitkov plemenske hujskarije in tako odgovarja z molkom na očitek zapravljen vloga posredovalca. Na vse to molči »Slovenec«, pač pa je gostobeseden tam, kjer upa doseči uspeh. In da bi bil ta bolj siguran,

uporablja vse polno netočnosti in tudi laži.

Tako pravi, da smo se s svojim člankom postavili na stališče opozicije. Netočno! Že od decembra naprej smo v opoziciji. Vendar pa ne v taki opoziciji, v kakršni so bili klerikalci, namreč v oni sleporazdalni. Pri izstopu iz vlade smo jasno poudarili, da smo slej ko prej za državo in da bo naša opozicija gradilna in ne razdiralna. Odsev te naše opozicije je naš uvodnik »Vladna kriza«, česar pa »Slovenec« seveda ne more in ne sme razumeti.

Netočno je, da smo odobraval izjavo dr. Korošca, temveč dejali smo le, da je ta izjava razumljiva. Nikakor pa še nismo občutili te potrebe, da bi mogli dr. Korošca pohvaliti, dasiravno bi mu radi storili to uslugo, če jo tako zelo želimo.

SLS smo napadali in bojimo se, da jo bomo morali še napadati. Toda gola izmišljotina je, da smo jo kdaj napadali vsled tega, ker da bi ona hotela sporazum plemen. Nasprotno! Nobena stranka ni sporaz-

umd plemen tako škodovala ko SLS s svojimi hujskarijami in ravno zbog tega smo jo opetovano napadli. In napadali smo SLS vsled njegove protikmetške politike, vsled njegove politične nepoštenosti, vsled njegovih grehov, ki se jih krčevito drži še danes.

Sama nesramnost pa je, kar piše »Slovenec« o delu naše stranke, ko je bila v vladi. Pravi, da smo mi kmetski pomagali guliti! Morda zato, ker smo ga oprostili takse na vozila, ker smo ga rešili davka na poslovní promet, ker smo mu s prostim izvozom prihranili milijone, ker smo mu s prosto žganjkuho obvarovali milijone! Prečanski kraji so bili zapostavljeni! Resnica je to, ki je ne tajimo. Toda še bolj je bila Slovenija zapostavljena tedaj, ko je bil Korošec na vladi in še bolj sedaj, ko ni tov. Puclja v vladi. Pod Korošcem so bili sklenjeni vsi poviški davkov, dočim smo mi prepredili vsak nov davek. In razredna loterija, prekmur, železnica, kočevska železnica, žrebčarna, kmetijske šole itd., vse to jasno govori, da smo branili interese Slovenije ko nihče drug. In na vse to naše delo, si upa vprašati »Slovenec«, kdo da je izdajal koristi slovenskega kmetijskega ljudstva beograjskim centralizmom! Bi res radi znali, ali tisti, ki nas je prodal Beogradu, pa si je pozabil zagotoviti kot, kar je zagrešil dr. Korošec, ali pa mi, ki smo vsaj nekaj pravic kmetu rešili.

Nikakor pa ni res, da bo solidaren nastop samo Slovencev in Hrvatov premagal centralizem. Samo sporazum ga more premagati in zato je vse obsodbe vredna klerikalna hujskarija.

Nebeško pa je »Slovenčev« vprašanje, če smo mislili, da bo avtonomija kar v usta priletela kakor pečen golob v Indiji - Koromandiji. Saj smo ravno mi bili tisti, ki smo vedno in vedno povdarjali, kako težko je avtonomija dosegljiva in ravno »Slovenec« nas je vsled tega strastno napadal. Sedaj pa »Slovenec« preobrne vse in čez noč smo kar mi tisti klerikalci, ki so obljubovali avtonomijo! Ampak ta je le prehuda, da bi »Slovenec« z njo uspel.

Ne samo nas, temveč vse ljudstvo »srečuje pamet«, da govorimo s »Slovencem« in zato se bliža čas, ko ne bo nobene vladne, pač pa bo nastopila huda klerikalna kriza. In tedaj ne bo leka, pa čeprav bo »Slovenec« stokrat pamet srečala. Tedaj bo namreč že prepozno, zakaj tudi ljudskega varanja bo enkrat konec.

Zadruga.

V prvem članku, ki je izšel pod naslovom »Snujmo zadruge«, smo omenili, da je zadružništvo za gospodarsko osamosvojitve kmetijskega in obrtnega stanu neobhodno potrebno. Na kratko smo tudi omenili, kaj je zadružništvo in v čem se razlikuje od drugovrstnih gospodarskih organizacij.

To pa za uspešno zadružno delo še dolgo ne zadostuje, kajti ni dovolj, da vemo, da je to edino potrebno, ampak moramo dotično stvar tudi natančno poznati. To poznanje je potrebno iz dveh razlogov. Prvič moramo gotovo stvar tako dobro poznati, da znamo z njo pravilno ravnati, če hočemo doseči zaželeni namen. Drugič pa je poznanje potrebno tudi zato, ker se lotimo samo stvari, ki jih dobro poznamo. Človek je nezaupen in po pravici, kajti vsakdanje življenske skušnje dokazujejo, da se lotimo vseh mogočih stvari, a dosežemo le male uspehe ali pa še teh ne. Vzrok neuspehom je predvsem premalo poznanje stvari. V tem pogledu se je pri nas silno mnogo grešilo in se še greši.

Pred vojno n. pr. smo upeljivali čisto-krvno simendolsko pasmo in dosegli ž njo neuspehe. Zakaj? Zato, ker stvari nismo poznali. Da bi vedeli, da je pasma produkt krajevnih razmer, pa bi ne upeljivali tujih pasem, marveč bi porabili dotične milijone za boljšo vzrejo domače govedi in za strokovno izobrazbo našega kmeta, pa bi imeli danes zlahka domačo pasmo, ki bi bila vzrejena v naših razmerah in bila zato trpežna in bi ustrezala našim potrebam. Prav tako smo grešili tudi pri mnogih drugih stvarih, katerih naštevane bi nas vedno predaleč.

Se mnogo bolj kot pri drugih stvarih pa je poznanje stvari potrebno pri združništvu. Kakor smo že v zadnjem članku omenili, združništvo ne služi posamezniku, ampak večji družbi in ne naravnost, marveč posredno. Vsled tega uspehi niso niti tako vidni, niti za posameznika tako veliki, ampak se pojavljajo v manjši in manj vidni obliki ter bolj počasi. Da nam bo stvar lažje umljiva, navajamo par primerov. Ako kupim sam 10.000 kg sladkorja, katerega plačam po 90 kron in ga prodam na drobno 100 ljudem po 100 kron, napravim pri tem nič manj kot 10.000 kron dobička. Ako je teh 100 ljudi združenih v združnost in so si potem nje nabavili 10.000 kg sladkorja po 90 kron in si ga po 90 kron razdelili, tedaj vidnega dobička ni nobeden napravil, resničnega dobička pa tudi vsak samo 100 kron. Drug primer: V nekem kraju je trgovec z mlekom, ki plačuje kmetom mleko po 10 kron, prodaja ga pa po 16 kron. Ker ima za liter 3 krone izdatkov (prevoznina in drugi stroški), zato mu ostane pri vsakem litru 3 krone čistega dobička. Na leto prekupi 72.000 litrov mleka, pri katerem napravi nič manj kakor 216.000 kron dobička. Če bi imeli kmetje mlekarstvo zadrugo, bi dobivali za mleko po 13 kron za liter. Dobitek posameznika bi znašal le par tisoč kron, katerega bi vrhu tega naravnost niti ne videl. Tretji primer: Banka obrestuje denarne vloge po 5 odstotkov, posojila pa daje po 15 odstotkov in zasluži pri milijonu kron celih 100 tisoč kron. Nasprotno obrestuje vloge zadruga posojilnica prav tako po 5 odstotkov, posoja pa po 6 do 7 odstotkov in zasluži samo 10 tisoč kron pri milijonu.

Dasi ti posamezni slučaj niso tako strašno kričeči in nudi združništvo navidezno le manjše ugodnosti, pa se ta slika zelo spremeni, če pomislimo, da velja to za vse panoge gospodarstva, za vse milijone slučajev, ki se dnevno dogajajo in da so tudi popolnoma resnični. Samo v slovenskih bankah je naloženega čez 1000 milijonov kron denarja, pri katerem zasluži iste naj manj 100 milijonov kron na leto. In v desetih letih so vsi prihranki in še lep del premoženja slovenskega naroda last par bank, katerim gospoduje mala peščica ljudi. Ti ubogi narod pa garaš in se potiš, da ustvariš novih 1000 milijonov, katere porineš čez nadaljnjih 10 let zopet bankam v nenasitno žrelo. In tako gre od rodu do rodu.

Pa kakaj tako oduševito, taka neopravičena in navidezno nerazumljiva razlika? Pač zato, ker služijo kapitalistične organizacije kapitalu, ne pa ljudstvu in ker služijo zadruga nasprotno ljudstvu, ne pa kapitalu, kar smo že v prvem članku omenili.

Ako je pa tako, tedaj je pač treba, da čimprej nadomestimo kapitalistično gospodarstvo z združnim gospodarstvom, kajne, in se moramo le čuditi, zakaj se to že ni zdavnaj zgodilo. Pač zato, ker stvari ne poznamo.

Pri drugih prosvitljenskih narodih, kjer je to spoznanje že globlje prodrlo, je preureditev gospodarstva že več ali manj pred svojim ciljem ali vsaj na boljšem potu do cilja. In pri teh narodih cvete blagostanje, pri nas pa cvete revščina. To sicer vemo in iščemo vzrokov za to, toda redno le tam, kjer jih ni. Ker jih pa ne najdemo, se zatekamo v obupu k plačli, zabavljanju ter iz ene stranke v drugo, v upanju, da nas bo ta ali ona rešila pogina. Politični demagogi, ki se nazivajo voditelji strank in spasiitelji naroda, pa namesto da bi nam povedali resnico in nam pomagali, rajš izrabljajo naše slabosti z demagoškimi frazami in blatenjem svojih nasprotnikov ter si kujejo tako politični kapital, kateri jim prinese dejanski kapital.

Razlika med zgoraj omenjenimi kapitalisti in slednjimi je torej samo v metodi, v načinu dela, končni cilj imajo pa vsi enak na račun naroda obogatiti in brez dela udobno živeti. Oboji so torej škodljivci naroda, zato proč z njimi. Ker nas toraj »gospodarski« in tudi »politični« voditelji naroda vodijo za nos ali nas celo nesramno izkoriščajo, zato je potrebno, da si pomagamo sami, da vzamemo vse gospodarstvo v svoje roke in si gospodarimo sami. In če hočemo to storiti, pa moramo stvar preje dobro poznati.

Da spoznamo združništvo, s pomočjo katerega se moremo gospodarstvo osamosvojiti, pa ne zadostuje, da zabavljamo čez vlado, čez banke, čez politične šumarje in tudi ne, če nazad-

nje celo ustanavljamo zadruga, v pričakovanju, da nam bodo one same prinašale pečene piščance v usta, ampak moramo iti na delo, na resno in vztrajno delo. Rekli smo že, da je zadruga združitev dela, zato je uspeh v združništvu odvisen od dela zadrugarjev. Ker rodi dobro delo dobre uspehe, slabo delo pa slabe uspehe, zato ne zadostuje samo delo, ampak je potrebno dobro delo. Dobro delati pa more zopet samo oni, ki zna. Treba je torej ne samo snovati zadruga, marveč predvsem in najprej spoznati, proučiti njih bistvo in ustroj. T—k.

Pokrajinske vesti.

(Kako zmaguje avtonomija?) Ob lastne monopolne uprave v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu so ukinjene, ker se vsa monopolna uprava centralizira. Avtonomija zmaguje torej imenitno. Ampak naši klerikalci so vseeno zadovoljni — ker so bližje vladi, ko demokraciji.

(Odkod ta izprememba?) Vsi vemo, na kako ogaben način so klerikalci hujskali pred volitvami proti Srbom »Balkanci, ušivci« in s sličnimi psovkami so jih obkladali. V »Slovenec« z dne 6. maja pa beremo o Srbih sledeče mnenje: »Dragi rojaki, da bomo Srbe pravično presojali, ako pri njih ni vse, kakor bi mi želeli, ne pozabimo tega, da je tudi nad njimi gospodovalo in med njimi teptalo turško kopito! In kamor stopi turško kopito, tam ne raste več trava, tam je smrt vsake kulture. Ne zgubimo iz spomina, kaj je srbski narod trpel od Turkov — divjakov! In kakšne je imel z njimi boje! Ali je čudno, če se v teh bojih in tem robstvu kultura ni mogla tako razviti kakor med Nemci, katere smo pred Turki šteli s svojimi plečji vsi Južni Slovani — predzidje krščanstva? Tega naj ne pozabi zgodovina, tega ne pozabimo mi sami! Bodimo sami sebi pravični!« Odkod ta izprememba? Odkod to novo mnenje? Ali je mar postal »Slovenec« pravičen? Ali pa tiči kaj drugega vmes? — Ne bo dolgo in vsi boste znali, kje je vzrok te izpremembe.

(Srečna Jugoslavija!) Dokler so bili naši klerikalci še v ostri opoziciji proti vladi, so klerikalni listi vedno pisali o junaški borbi Jugoslovenskega kluba za pravice ljudstva. Sedaj so mesto klerikalcev zavzeli demokrati in Pribičević piše, da se bodo demokrati ko levi borili za državo. Srečna Jugoslavija! Vedno imamo ljudi, ki se ko levi in pravi junaki bore za blagor države, kljub temu pa ne pridemo nikamor. Kako pa to?

(Za naše vojake) se je potegnil dr. Korošec, za naše fante se je potegnil poslanec Sušnik, poroča »Domoljub« in obema je vojni minister obljubil, da se bo zavzel za stvar. Bojimo se, da je obljuba vojnega ministra ravno toliko vredna, ko obljuba klerikalnih poslancev, ko so pred volitvami obljubljali, da bodo spravili naše fante v Slovenijo.

(Se že pričinja stara pesem.) Skoroj v vsaki številki poroča »Slovenec« o uspešnem delu klerikalnih poslancev. Za vinogradnike, za fante, sploh za vse se zavzemajo klerikalni poslanci in vedno imajo uspeh, kakor poročajo klerikalni listi. Čudno pa je to, da ostane kljub klerikalnim uspehom, vse pri starem.

(Zdravniške zbornice) se osnujejo po vsej državi. V Sloveniji bo ena, s sedežem v Ljubljani. Dobro in pravilno je to. Toda na drugi strani pa je več ko gotovo, da še bolj ko zdravniške zbornice, so potrebne kmetijske zbornice. Kaj je z njimi?

(Narodno napredna stranka) hoče izvesti svojo politično organizacijo tudi po deželi. Ali naj bo to podkrepitev Naprednega bloka?

(Obisk vojaških grobov v Judenburgu.) Ker se izvrši prevoz judenburških žrtev že v sredi tega meseca, sta bila poslana dva odposlanca v Judenburg, da uredita vse potrebno s tamšnjimi oblastmi glede izkopa in prevoza. Odposlanca sta bila sprejeta na kolodvoru v Judenburgu od zastopnikov slovenske kolonije. V raznih podjetjih in rudokopih v okolišju Judenburga biva še vedno okroglo tisoč slovenskih delavcev. Ta kolonija se je od početka akcije zanimala za prenos ustrelenih žrtev v domovino in je radi tega osnovala poseben pododbor, v katerem zastopa judenburško občino tamonjni župan. V osebnem dogovoru z domačinom se je pokazalo, da je judenburško prebivalstvo še vedno naklonjeno bivšemu slov. 17. pp. in ga ima v najlepšem spominu. Videlo se je pa to tudi na pokopališču samem. Grobovi v Judenburgu zamrlih in tamkaj pokopanih »Janezov« so brez izjeme skrbno negovani, vsaki ima nagrobni križ z imenom in podatki o smrti pokopanega. Na praznik vseh svetnikov so — po izvestju naših tamonjnih rojakov — vsi ti grobovi okrašeni in razsvetljeni. Posebna pažnja pa se posveča našim žrtvam — po prekem sodu ustrelenim vojakom — in so ti grobovi vsi v cvetju zasuti. Tudi v tem so Judenburžani pokazali svojo veliko

človekoljubnost in počestčenje do ustrelenih, da so jih že pokopane prenesli na svoje cerkveno pokopališče. Čast in hvala jim! To bodi v tolažbo vsem onim prizadetim rodbinam kojih svojci počivajo v tej zemlji. Ob tej priliki naj se zahvalimo g. županu Kleindinstu za veliko skrb, kakor tudi g. podžupanu Stollu in obč. svet. Aichu za prijazno pomoč in podporo našima odposlancema, posebno pa pododboru slov. delavcev.

(Brezžična brzozavna postaja) za Ljubljano bo v kratkem postavljena pri Domžalah in sicer na račun vojne odškodnine. Poleg Domžal so prišli v poštev še kraji: Preserje, Škofljica in Trzin. Po komisijonelnem ogledu pa se je pošta uprava odločila za Domžale.

(Veliko električno centralo na Savi) namerava zgraditi zagrebška »Gradska štedionica« (Mestna hranilnica) med Škopicami in Krško vasio, Stroški električne centrale so preračunjeni na 800 milijonov kron.

(Prostovoljno gasilno društvo v Vnanjih Goricah pri Brezovicah) proslavi na binokstni ponedeljek, dne 21. maja 1923, svojo 25. letnico. Spored proslave je sledeč: Zjutraj ob pol 8. uri sprejem došlih društev na kolodvoru. Ob 10. sv. maša. Popoldne ob 3. uri velika vrtna veselica na senčnatem vrtu posestnika Ivana Modica. Pri sprevedu in na veseljem prostoru igra godba na pihala, poleg tega sodeluje domači pevski zbor Brezovica. Za jedilo bo kar najzadovoljivejša poskrbela najboljša slovenska tovarna. Istotako se bodo točila le pristna vina od naših najboljših slovenskih vinogradnikov. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Prostovoljno gasilno društva na Logu) preloži letošnjo veselico na 26. avgusta. Bratska društva se prosijo, da se pri svojih prireditvah ozirajo na to in da na ta dan ne prirejajo veselice.

(Po nedolžnem je bil obsojen na smrt) Franc Trnčič, posestnik iz Čateža pri Novem mestu leta 1902, ker da je ubil svojo ženo Ano. Ker je bil pomiloščen, je bil zaprt do zadnjega dne, ko je prišla njegova nedolžnost na dan. Njegovo ženo je namreč ubila njegova mati. Kot dober sin pa Trnčič ni hotel svoje matere izdati in tako je bil obsojen. Sedaj je bil izpuščen, ker se je njegova nedolžnost izkazala. Trnčič je bil preje premožen posestnik, sedaj pa je brez vsega. Usmiljena srca mu naj prisrskojo na pomoč.

(Dol pri Ljubljani.) Gospod kaplan Urh se je z ozirom na naš dopis vendarle oglašil. Pa mislimo, da bi bolje storil, če bi molčal, kajti slabo je ustregel resnici in slabo tudi sebi. Gospod kaplan pravi, da je naša trditve, da je Orel vrgel kozarec v podobo Aleksandra laž. Ugotavljamo, da laže gospod kaplan in ne mi. V našem uredništvu se je namreč dotični Orel sam zgledal in priznal, da je v resnici vrgel kozarec v podobo Aleksandra. Gospod kaplan, resnica je božja hčerka, zato jo častite! Gospod kaplan pa tudi ni ustregel z dopisom sebi. Prvič je priznal, da vlačil v šolo v resnici politiko. Sicer je to nekoliko zavil, ampak to zavijanje mu je le v nečast. Sicer pa smo pripravili plačati gospodu kaplanu lepo nagrado, če dokaže, da je »Kmetijski list« proti veri. Kljub vsemu nimajo še klerikalci patenta na vero in kadar pobirajo za verske in cerkvene namene prav dobro vedo, da se je dobro oglašiti tudi pri samostojnih. Ali morebiti ne? Čisto brezrazlično je, če je Loboda član Orla še danes ali ne. Glavno je, da je bil Orel, da se je torej pri Orlu tako naobrazil, da pretepa lastnega očeta. Tisto izgovarjanje glede pitja žganja po klerikalnih oštarijah in konzumih pa je tako prazno, da bi se pes premislil prinesiti tak izgovor na repu. Gospod kaplan! Vsak človek ima napake in vsak greši. Toda ni vsak tako drzen, da hoče svoje napake pred javnostjo polepšati v vrline. To ste zagrešili vi, ko se s svojo politiko v šoli celo postavljate. Zapomnite si, da ste plačani od vseh davkoplačevalcev in da imajo zato davkoplačevalci pravico, da se ne puste od Vas napadati.

Politične vesti.

(Revizionisti za vlado.) Samoradikalna vlada je mogoča le s pomočjo revizionističnega bloka. Če bi prišel v Beograd Radić in ves revizionističen blok, tedaj nimajo radikalni več večine in samoradikalna vlada je bila. Toda v tem slučaju bi se mogla obnoviti radikalno — demokratska koalicija in zato podpirao revizionisti Pašićevo vlado in ji omogočajo življenje, pa čeprav je ta vlada zgled koruptnosti, kakor so pisali še pred kratkim klerikalni listi. Vloge pri podpiranju vlade s strani revizionistov pa so razdeljene. Pašić sedi lepo v Zagrebu in grozi, da bi dosegel njegov ministrant Korošec več uspehov pri pogajanjih s Pašićem. Korošec pa v Beogradu pomaga radikalni vladi in prejema zato strankarske nagrade od strani radikalov. Prav zelo se bojimo, da bo pomoč Korošca stala davkoplačevalce težke denarce, kajti pomoč SLS

je bila in je draga. Vedno in vselej je treba povdarjati, da obstoji radikalna vlada le vsled pomoči Spahovcev in naših klerikalcev. Pride namreč mogoče že kmalu čas, ko bo to našim klerikalcem neprijetno in ko bodo hoteli to utajiti. Toda tudi klerikalnih laži mora biti enkrat dosti.

(Pašić-Koroševa vlada) se je v prvih viharjih sejah skupščine in verifikacijskega odbora, ki potrjuje mandate, slajno obnesla. V skupščini so v lepi slogi glasovali klerikalci, radikalni in Turki za sejno poročilo in tako prvič dokumentirali javno, da se je znašla lepa družba. Beografski cincarji, gospod Korošec in pa mohamedanski Spaho. Še lepše se je pa izkazala sloga vseh treh v verifikacijskem odboru, kjer so se radikalni z vsmo glasovali za klerikalne zavezničke Radićevce, klerikalci pa še z večjo vsmo za radikalne mandate in potrdili celo izvolitev razbojnika. Radovedni smo, kaj je to glasovanje prineslo SLS.

(Nepotrebne blamaže.) Proti volitvam sta se med drugimi pritožila tudi dr. Kukovec in dr. Žerjav. Zlasti dr. Žerjav je menda upal, da bo njegovi pritožbi ugodeno in da prejme mandat na škodo klerikalcev. Če bi obstojala še stara radikalno-demokratska koalicija, bi bilo to pač mogoče, tako pa je naravnost nezmiselno pričakovati, da se bodo radikalni sprli s klerikalci zaradi Žerjavovega mandata. Obe pritožbi sta tudi bili v resnici zavrnjeni in izvolitev vseh slovenskih poslancev potrjena.

(Pogodba zaradi solunskega pristanika) je bila dne 4. maja od našega poslanika na Grškem in grškega zunanjega ministra podpisana. Pogodba vsebuje določbe glede svobodnega jugoslovenskega pristanišča v Solunu.

(Krvavi nemiri na Bolgarskem.) Makedonstvujušči so pričeli požigati vasi Stamboliškemu zvestih kmetov. Vsled tega je prišlo v južni Bolgarski do hudih nemirov in pravih bitk med kmeti in komitami. Kmetom je bila poslana pomoč iz sev. Bolgarske.

(Vprašanje nemške vojne odškodnine.) Nemčija je izročila Francoski noto, v kateri izjavlja, da je pripravljena plačati 30 milijard zlatih mark vojne odškodnine, pod pogojem, da se Poruhirje izprazni in da se Nemčiji prisrski mednarodno posojilo. Nekateri Francozi so zbog tega predloga zelo ogorčeni, češ da Nemci ne le da nečejo plačati, temveč da hočejo celo denar prejeti. Nemci so pripravljeni v dokaz temu, da bodo v resnici plačali odškodnino, zastaviti nekatere državne dohodek in urediti nemške finance, ki so strahovito deficitne. Angleži pravijo, da to ne zadostuje, temveč da morajo Nemci storiti vse, da zavlađa v Poruhirju redno življenje. Ker je sedaj v Poruhirju zastoj gospodarstva življenja, morajo Nemci dobavljati premož na Angleškem in Češkem. Vsled tega je Nemčija še bolj deficitna in zato je malo verjetno, da ji bodo tuji kapitalisti zaupali denar. To angleško mnenje je na vsak način upoštevati vredno. Na nemško noto so odgovorili Francozi v pomirljivem tonu. Ker bodo prevzeli vlogo posredovalca Angleži, in govori se, da tudi delavci, je upanje, da bo prišlo v vprašanje vojne odškodnine do sporazuma.

Drobne vesti.

Posmrtni ostanki dr. Vesniča, bivšega ministrskega predsednika bodo prepeljani iz Francoske v Beograd.

Med Trstom in Ljubljano bo upeljana direktna telefonska zveza.

Francozi za naše dijake. Francoska vlada daje 80 revnim jugoslovanskim dijakom, ki študirajo na Francoskem po 250 francoskih frankov (malo manj ko 1600 dinarjev) na mesec.

Louis Legor, znani francoski slavist in velik ter zaslužen prijatelj Slovencev je umrl v Parizu v starosti 81 let. Slava njegovemu spominu.

V Clevelandu, v Sev. Ameriki so dne 15. aprila položili temeljni kamen za slovenski Narodni dom, ki bo veljal 200.000 dolarjev (okoli 20 milijonov dinarjev).

Jugoslov.-italijan. konferenca za ureditev davčnopravnih vprašanj je zborovala v Ljubljani. Našo državo bosta zastopala Hilarij Vodopivec in Niko Marić.

V Italiji je bilo do sedaj odpuščenih 17.000 železničarjev. Do konca leta bo odpuščenih še 30.000 železničarjev. Istočasno pa bodo vsem železničarjem znižane plače. Tako hoče Mussolini doseči zmanjšanje državnih izdatkov.

V Italiji bodo morali hoditi otroci v ljudsko šolo samo do desetega leta. Na ta način hoče Mussolini zmanjšati državne izdatke, ker bodo vsi odvisni učitelji odpušteni.

Na Dunaju je prišlo do težkih spopadov med narodnimi socialisti in socialdemokrati. Več oseb je bilo težko ranjenih. Teror makedonstvujušči. V Sofiji je bil ubit arhitekt Jurkov, ker ni soglašal s četniško borbo proti Jugoslaviji. Iz istega vzroka je bil tudi ubit general Lazarov, predsednik zveze rezervnih častnikov.

Petrograd šteje po zadnjem štetju 1.067.328 prebivalcev. Leta 1916 je štel Petrograd skoraj 2 milijona prebivalcev in je torej padlo število prebivalstva pod vlado boljševikov za polovico. Ista usoda je doletela tudi večino drugih ruskih mest.

Raznoterosti.

(Statistika izseljevanja Jugoslovancev leta 1922.) Leta 1922 se je iz Jugoslavije izselilo 6086 oseb, za polovico manj ko leta 1921, ko se je izselilo 12.965 oseb. Od izseljencev je bilo 2872 moških in 3214 ženskih. Iz Srbije se jih je izselilo 518 (8 odstotkov), iz Vojvodine 1180 (18 odstotkov), iz Črne gore 65 (1 odstotek), iz Dalmacije 750 (12,5 odstotkov), iz Slovenije 440 (7 odstotkov), iz Bosne 162 (2,5 odstotkov), in iz Hrvaške 3033 ali 50 odstotkov. Po narodnosti je bilo 3084 Hrvatov, 1460 Srbov, 336 Slovencev, 117 Slovanov, 760 Nemcev, 259 Madžarov, 46 Romunov in 598 pripadnikov raznih narodnosti. V Sev. ameriške zvezdne države je odpotovalo 5436 oseb, v Kanado 179, v Brazilijo 63, v Argentino 29, v Chile 7, v ostale države Amerike 35, v Južno Afriko 20, v Avstralijo 44 in v Nova Zelandijo 12 oseb.

(Stoletnica Postojnske jame.) V Binokstih bo minilo 100 let, odkar je bila odkrita velika, nad 20 km daleč se razprostirajoča Postojnska jama. V proslavo tega jubileja bodo v Postojnski jami velike slavnosti. Tedaj bodo pisali laški listi o krasoti italijanske domovine in v »imenu kulture« zaničevali Slovence, katerim so Postojno ugrabili.

(Smrtna nesreča na Dravi.) V četrtak, dne 3. t. m. je vozil Mihael Slapajnik po Dravi okoli 20 metrov dolg slap. Razven njega so bili na slavu še šest slapov in njegov sin ter dva delavca. Ko bi se imel slap ustaviti, se je začel majati. Krmar, ki je edin znal krmariti pa je bil pijan in tako je bil slap zanesen v levo strugo Drave. Vsi so spoznali nevarnost in so skočili s slapa ter se rešili, razven enega delavca, ki je bil pri krmilu. Ključ je na pomoč, toda ta je bila izključena. Skočil je v vodo, toda voda je njega in slap zanesla pod mlin in je izginil v valovih. Slap je bil od milna vse razbit, pa tudi mlin sam je težko poškodovan. Škoda znaša nad 40.000 kron.

(Srebrni denar v železniškem vozu.) V vagonu I. razreda na progi Zagreb—Ljubljana je našel neki železniški uradnik 8 kg težak ovitek, v katerem je bilo 1619 srebrnih kron. Krone je najbrže hotel nekdo izhitopiti iz države. Če se dotični ne javi do dne 15. maja 1923, so krone last nadljetelja. Da bi se dotični javil, je le malo verjetno, ker bi mu krone kot tihotapsko blago zaplenili, njega pa zaprili.

Prehod iz suhega k zelenemu krmiljenju.

Zopet je čas, ko začnemo pokladati živini zelena krmila. Začetek zelenega krmiljenja je za živinorejca toliko bolj razveseljiv, čim bolj so mu pošle zimске krmne zaloge. Posebno letos komaj čaka marsikateri živinorejec, da zraste čimprej zelena kрма, ker je bil lanski krmni pridelek vsled izredne suše na splošno zelo pičel.

Kakor se zdi, je zeleno krmiljenje enostavno, vendar zahteva, da ga izvršuje vsak živinorejec posebno v pričetku previdno, skrbno in preudarno, če se hoče obvarovati pred občutno škodo v svoji živinoreji. Zato mora preiti od suhega k zelenemu krmiljenju prav polagoma. Od dne do dne naj primešava med seno in slamo več zelene krme, istočasno pa naj vedno bolj niza suha krmila, tako da pride najbolj zgodaj čez 14 dni na samo zeleno krmno. Čim bolj počasi se izvrši prehod od suhe krme na zeleno, tem manj bo občutila živina to menjavo. Prebavila vsake življi se morajo namreč šele privaditi na zeleno krmno, ki se razlikuje po svojih lastnostih in učinkovanju od suhe krme. To pa se ne more zgoditi kar čez noč, temveč šele čez dalj časa.

Vsaka hitra menjava, vsak prehitel prehod od ene krme k drugi zníža mlečnost krav in spremeni sestavo mleka, pitaina in mlada živina pa sluiša. Navadno traja potem precej časa, da pride mlečna krava zopet na prejšnjo množino mleka, pitaina in mlade življi pa na svojo prejšnjo živo težo. Torej zadeni vsakogar pri prehitrem prehodu od suhega k zelenemu krmiljenju takoj tudi kazni za njegovo nepravilno ravnanje. Pri počasnem ali polaganem prehodu se mlečnost krav ne zníža, pač pa zviša, pitaina in mlada živina se tudi enakomerno brez vsakega prestanka nadalje razvija.

Pogostokrat povzroči prehitel prehod k zeleni krmli tudi razne bolezni na prebavilih, kakor drisko, napenjanje itd. Slabe posledice prehitrega prehoda k zeleni krmli se pojavljajo tudi v sirarnah pri izdelovanju in razvoju sira.

V krajih, kjer gonijo živino na pašo, je tudi treba skrbeti, da se živina polagoma privadi na pašo. Istega dne, ko nameravamo živino prvíkrat gnati past, jo je treba prav tako nakrmniti kakor po navadi. Tudi ko se življi vrnejo iz pašo naj dobijo v jasli svoj navadni odmerek suhe krme. Šele čez par dni, ko se je živina že nekoliko privadila na pašo začnimo odtegovati po

nekoliko sena pri vsakokratnem krmljenju v hlevu. Prav polagoma nižajmo potem suho krmo in pašo pa vedno bolj višajmo, dokler ni prehod čez 3 do 4 tedne popolnoma končan. Le tako se izognemo prej navedenim posledicam prehitrega prehoda. Inž. A. Podgornik.

Gospodarstvo.

(Protestni šod vinogradnikov) je sklicalo društvo vinogradnikov v Ptuj za dne 13. maja in sicer ob 10. uri dopoldne na Florjanskem trgu (pred magistratom). Vinogradniki zahtevajo: 1. Prodajo in izvoz vina. 2. Odložitve plačila davkov, dokler vinogradniki ne prodajo svojega vina.

(Vrednost našega denarja) je v zadnjem času sicer polahna, toda stalno narašča, da je zrasel naš dinar v Curihu od 5.65 na 5.85. Mnogi skušajo razložiti porast dinarja s tem, ker so se s samoradikalno vlado povečali izgledi na sporazum med Hrvati in Srbi. Toda to navedeno je zgorelo, ker tuji bankirji nam niso stvare ne dajo nič. Vzrok naraščanja naše denarja leži v pomanjkanju denarja. Naši industriji primanjkuje denarja in zato se povsodi išče denar in z vneemo. Če pa se po kakem blagu mnogo povprašuje (in denar je blago), potem pridobi blago na vrednosti. To tako se je zgodilo z našim denarjem. Bistveno k naraščanju vrednosti našega denarja pa je pripomoglo še sledeče dejstvo. Ker niso mogli dobiti oni, ki rabijo denar, kreditov, so bili prisiljeni, da so pričeli prodajati tuje valute in devize (torej denar), ki so jih imeli. Kljub silni ponudbi pa niso mogli vsega tujega denarja prodati, ker pač manjka našega denarja. Tako je padla cena tujemu denarju. Da je temu tudi tako, dokazujejo borzna poročila, ki kažejo, da se je naš denar najprej popravil v Zagrebu in šele potem je narasel v Curihu. Jasno pa je seveda, da ne bi kljub pomanjkanju našega denarja bil mogoče narastek naše valute, če ne bi izvažali v vedno večji meri svojih poljedelskih pridelkov, sirovin, lesa in živine, kar nam edino prinese v deželo tuj denar. Tako dokazuje zgodovina naše valute stalno, da je samo naša gospodarska politika, ki pospešuje izvoz, državi v korist. — Pribiti pa je treba, da kljub porastu naše valute niso padle cene pravega nobenemu industrijskemu izdelku, čeprav so že vsi dosti nad svetovno pariteto. In da ponagajamo nekoliko našim demokratskim konsumentnim politikom konstatiramo še enkrat, da so cene živini in mesu pri nas še vedno pod svetovno pariteto. Te resnice ne ovirajo nobeno klepetanje o vleagrizmu. — Na zagrebški borzi je imel naš denar dne 7. maja sledečo vrednost: Ameriški dolar je veljal od 92.50 do 93 dinarjev, češka krona od 2.75 do 2.77 dinarja, 20 frankovski zlatnik od 340 do 360 dinarjev, laška lira od 4.55 do 4.57, angleški funt šterling od 440 do 441, francoski frank od 6.35 do 6.40 in švicarski frank od 17.12 do 17.17 dinarja; rumunski lej 45.50 par, madžarska krona 10 par, nemška marka 1 paro in 10 avstrijskih kron 5 par.

(Kaj pa naša vlada?) Madžarska vlada je dosegla, da je dovolila švicarska vlada Madžarski, da uvozi mesečno 80.000 hl vina. Obenem je znižala švicarska vlada za to vino manipulacijsko pristojbino od 2 na 1 švicarski frank. Vrše se pa še pogajanja, da se dovoli uvoz še večje množine madžarskega vina. Tako skrbi madžarska vlada za svoje vinograde. Kaj pa dela naša vlada v tem oziru? — Nič in prav nič, pa čeprav imamo vina v preobilici, pa čeprav grozi našim vinogradarjem poguba, ker ne morejo razprodati vina. Gospod Korošec, rešitelj Slovenije, bodite vendar vsaj rešitelj vinogradarja! (Mestno mesnico) je ustanovila v Ljubljani klerikalno-komunistična večina. Namen mestne mesnice je, pritiskati navzdol cene mesa. Zdi se nam, da mesnica tega namena ne bo dosegla, pač pa bo pritiskala žepa ljubljanskih davkoplačevalcev.

(Živinski trg.) Izvoz živine v Italijo je še vedno živahen. Za kg žive teže se je plačevalo prošli teden za vole prve vrste od 15 do 17.50 dinarjev, krave 12.50, krave za klobase po 8.75, svinje v Belovaru po 23.25, debele v Zagrebu 27.50, sremške 23 do 25 in v Bački po 25 do 26 dinarjev.

(Žitni trg.) Cene so ostale v splošnem enake. Dobri izgledi na leto in pa zboljšanje valute moreta povzročiti padce cen. Zaradi tega tudi kupčija miruje. V splošnem so bile pretečni teden sledeče cene: pšenica po 450 do 460 dinarjev, rž od 375 do 380, ječmen za pivovarne od 325 do 350, ječmen za krmo po 300 do 310, stara koruza po 300 do 315, nova koruza po 260 do 285, moka po 675 do 712.50, otrobi drobnj po 150 do 175, debeli po 200 do 225 dinarjev in sicer z proizvodinske in slavonske vtorne pšenice.

(Jajca.) Izvoz jajc je nekoliko ponehal. V splošnem pa so ostale cene iste, namreč od 1.15 do 1.20 dinarja za jajce. Na Angleškem so cene jajcem poskočile. (Cene sladkorja) so padle na vseh svetovnih trgih in sicer precej znatno. Tudi pri nas se bo moral zato sladkor poceniti, pa če bo to nekaterim trgovcem prav ali ne. (Cene v Gorici.) Špargli 3.50—4 lire, kisto zelje 1.60, čebula 1, navadni fižol 1.80—2, koks 3—3.20, krompir 0.60 do 0.70, novi grah 1.20—3, špinača 0.15 do 0.30 lir za kg. — Maslo 14—15 lir, kuhano 18—19, mleko 1.20—1.40 lir. Jajca 40—45 centesimov kos.

(Lesni trg.) Postavno slavonska postaja, odnosno za mehek les postaja v Gorskem Kotoru so prošli teden notirali v Din: hrastovi hlodi I. 1400 do 1600, hrastovi hlodi za furnirje 2400 do 2700, fino hrastovo blago 2500 do 3500, hrastovina za zrcalni rez 3000 do 4000, hrastovina, izbrano blago, 4000 do 5000, francoske doge 1000 komadov 15.000 do 18.000, sirovi frizi ozki 1000 do 1200, široki 1400 do 1600, bukovovi hlodi I. 250 do 350, bukovji frizi 750 do 850, javorjevi hlodi I. 720 do 800, jese-novi hlodi I. vrste 500 do 650, brestovi hlodi I. 450 do 550, mehko tesano blago 350 do 450, mehko žagano blago 550 do 650, drogi za brzojav, hrastovi 50 do 70, želez, pragi, hrastovi 33 do 51, bukovji 40 do 50, bukov les za kurjavo I. vagon 2750 do 3200, II. vagon 2200 do 2300,

Turški Pavliha.

Gosli Nasradina-hodža.

Neko noč se odpravil Nasradin-hodža klast. Prišlo do neke prodajalnice, ki je bila zaprta. Nasradin-hodža vzame pišto in začne piliti žabico. Medtem pridejo stražniki in ga vprašajo:

»Kaj pa delaš, brate?«
»Na gosli igrata, jim odvrne Nasradin-hodža.

»A kako, da se tvojih gosli ne čuje?« ga vprašajo zopet stražniki. Nasradin-hodža jim odvrne:

»Zjutraj se jih bo čulo!«

Ko sine dan, je bila prodajalnica okradena.

Sanje Nasradina-hodža.

Nekoč je sanjal Nasradin-hodža, da mu je dal neko devet grošev. Pa ga prosil: »Daj mi jih vsaj deset!« a oni mu jih ne dā. Kmalu nato se Nasradin-hodža prebudi in ko odpre pest, vidi, da nima niti enega groša. Takoj zatise čvrsto oči in seže:

»Pa mi daj magari onih devet!«

skala vlada Madžarski, da uvozi mesečno 80.000 hl vina. Obenem je znižala švicarska vlada za to vino manipulacijsko pristojbino od 2 na 1 švicarski frank. Vrše se pa še pogajanja, da se dovoli uvoz še večje množine madžarskega vina. Tako skrbi madžarska vlada za svoje vinograde. Kaj pa dela naša vlada v tem oziru? — Nič in prav nič, pa čeprav imamo vina v preobilici, pa čeprav grozi našim vinogradarjem poguba, ker ne morejo razprodati vina. Gospod Korošec, rešitelj Slovenije, bodite vendar vsaj rešitelj vinogradarja! (Mestno mesnico) je ustanovila v Ljubljani klerikalno-komunistična večina. Namen mestne mesnice je, pritiskati navzdol cene mesa. Zdi se nam, da mesnica tega namena ne bo dosegla, pač pa bo pritiskala žepa ljubljanskih davkoplačevalcev.

(Živinski trg.) Izvoz živine v Italijo je še vedno živahen. Za kg žive teže se je plačevalo prošli teden za vole prve vrste od 15 do 17.50 dinarjev, krave 12.50, krave za klobase po 8.75, svinje v Belovaru po 23.25, debele v Zagrebu 27.50, sremške 23 do 25 in v Bački po 25 do 26 dinarjev.

(Žitni trg.) Cene so ostale v splošnem enake. Dobri izgledi na leto in pa zboljšanje valute moreta povzročiti padce cen. Zaradi tega tudi kupčija miruje. V splošnem so bile pretečni teden sledeče cene: pšenica po 450 do 460 dinarjev, rž od 375 do 380, ječmen za pivovarne od 325 do 350, ječmen za krmo po 300 do 310, stara koruza po 300 do 315, nova koruza po 260 do 285, moka po 675 do 712.50, otrobi drobnj po 150 do 175, debeli po 200 do 225 dinarjev in sicer z proizvodinske in slavonske vtorne pšenice.

(Jajca.) Izvoz jajc je nekoliko ponehal. V splošnem pa so ostale cene iste, namreč od 1.15 do 1.20 dinarja za jajce. Na Angleškem so cene jajcem poskočile.

(Cene sladkorja) so padle na vseh svetovnih trgih in sicer precej znatno. Tudi pri nas se bo moral zato sladkor poceniti, pa če bo to nekaterim trgovcem prav ali ne.

(Cene v Gorici.) Špargli 3.50—4 lire, kisto zelje 1.60, čebula 1, navadni fižol 1.80—2, koks 3—3.20, krompir 0.60 do 0.70, novi grah 1.20—3, špinača 0.15 do 0.30 lir za kg. — Maslo 14—15 lir, kuhano 18—19, mleko 1.20—1.40 lir. Jajca 40—45 centesimov kos.

(Lesni trg.) Postavno slavonska postaja, odnosno za mehek les postaja v Gorskem Kotoru so prošli teden notirali v Din: hrastovi hlodi I. 1400 do 1600, hrastovi hlodi za furnirje 2400 do 2700, fino hrastovo blago 2500 do 3500, hrastovina za zrcalni rez 3000 do 4000, hrastovina, izbrano blago, 4000 do 5000, francoske doge 1000 komadov 15.000 do 18.000, sirovi frizi ozki 1000 do 1200, široki 1400 do 1600, bukovovi hlodi I. 250 do 350, bukovji frizi 750 do 850, javorjevi hlodi I. 720 do 800, jese-novi hlodi I. vrste 500 do 650, brestovi hlodi I. 450 do 550, mehko tesano blago 350 do 450, mehko žagano blago 550 do 650, drogi za brzojav, hrastovi 50 do 70, želez, pragi, hrastovi 33 do 51, bukovji 40 do 50, bukov les za kurjavo I. vagon 2750 do 3200, II. vagon 2200 do 2300,

Nasradin-hodža je šel v gozd drva sekati. Ko je čepel na bukvi, pride volk in mu požre osla. Nekdo to vidi in zakriči na vse grlo:

»Hodža! Hodža! Volk osla žre!«

»Moč! ne kriči, odgovori Nasradin-hodža, »preplašiš bo volka. Sit pa volk ne more bežati.«

Skromnost Nasradina-hodža.

Nekoga dne se vzpne Nasradin-hodža na leco. Nekdo izmed zbranih vernikov ga nekaj vpraša, češ, da mora kot hodža to vedeti. A Nasradin-hodža mu odvrne, da tega ne ve. Nato mu reče oni:

»Če niti tega ne veš, čemu si se tedaj povzpel tako visoko?«

A Nasradin-hodža mu odvrne:

»Po svojem znanju sem se povzpel tu sem, a če bi se povzpел po svojem neznanju, tedaj, brate, bi se vzdignil do neba!«

Nasradin-hodža sadi luk.

Nasradin-hodža je sadi luk, zjutraj ga je vsadi, a svečer izrli in nesel domov. Ko ga vprašajo, zakaj to dela, jim odgovori:

»Zadosti ima, če raste po dnevi; kar pa imaš, to čuval in kar je moje, to bodi pri meni.«

Nasradin-hodža zajaše svojega vola.

Nekoga dne pozove neki vlastelin Nasradina-hodža, da se bodeta na kopje. Nasradin-hodža osedla starega vola, ga zajaše in pride na določeno mesto. Ko se vlastelin začudi in ga vpraša ali bo mogel vol bežati, mu odvrne Nasradin-hodža:

»Da bi ne mogel bežati? Pa še kako bo bežal! Še kot tele je tako bežal, da ga ni niti konj dohitel, kako da bi ne mogel zdaj, ko je vol?«

Goljufije Nasradina-hodža.

Prišlo so tožbe do turškega cara, da goljufa Nasradin-hodža ves svet do gole duše. Ko zasliši sultan te tožbe, pozove Nasradina-hodža, da vara tudi njega. Ko pride Nasradin-hodža pred sultana, ga ponizno vpraša:

»Presvetli car, kaj želiš?«

Sultan mu odvrne:

»Zadosti ima, če raste po dnevi; kar pa imaš, to čuval in kar je moje, to bodi pri meni.«

Nasradin-hodža zajaše svojega vola.

Nekoga dne pozove neki vlastelin Nasradina-hodža, da se bodeta na kopje. Nasradin-hodža osedla starega vola, ga zajaše in pride na določeno mesto. Ko se vlastelin začudi in ga vpraša ali bo mogel vol bežati, mu odvrne Nasradin-hodža:

»Da bi ne mogel bežati? Pa še kako bo bežal! Še kot tele je tako bežal, da ga ni niti konj dohitel, kako da bi ne mogel zdaj, ko je vol?«

Goljufije Nasradina-hodža.

Prišlo so tožbe do turškega cara, da goljufa Nasradin-hodža ves svet do gole duše. Ko zasliši sultan te tožbe, pozove Nasradina-hodža, da vara tudi njega. Ko pride Nasradin-hodža pred sultana, ga ponizno vpraša:

»Presvetli car, kaj želiš?«

Sultan mu odvrne:

»Zadosti ima, če raste po dnevi; kar pa imaš, to čuval in kar je moje, to bodi pri meni.«

mešan les za kurjavo 2400 do 2700, oglje vagon 10.000 do 11.000 Din.

Izvoz vseh vrst semenov), suhe detelje, ovsa in repe za živino je odslej dovoljen.

(Vevška papirnica) je izkazala nad 2 milijona dinarjev čistega dobička. Zaščitna carina se torej izplača. Toda za tako zaščito industrije, da je naš papir dražji, ko avstrijski, za katerega se plača carina, res nihče ni mislil.

(Češke pivovarne) so izdelale v letu 1921/22 6 milijonov hektolitrov piva. Leta 1911/12 pa je znašala produkcija piva na Češkem 13 milijonov hektolitrov.

(Ena zlata lira) velja 4.10 papirnatih lire.

(Sovjetski denar.) Ena predvojna koppeja (ruski krajcar) velja 720.000 sedanjih sovjetskih rubljev (goldinarjev). Ne bo dolgo, da bo krajcar enak milijonu. Tedaj bo Rusija v resnici dežela milijonarjev, toda bednih in vsega pomolovanja vrednih milijonarjev.

(III. Ljubljanski vzorčni velesemenj [1.—10. IX. 1923]). — Železniške ugodnosti. Vsem udeležnikom letošnje velesejmske prireditve je na podlagi sejmске legitimacije priznana železniška vožnja za polovično ceno do Ljubljane in nazaj in sicer tudi za brzovlake št. 4 in 5. Za prevoz razstavnega blaga je dovoljen 50 % popust. Zahtevajte prospekt s prijavnico od Urada Ljubljanskega velesejma, Ljubljana, Gosposvetska cesta (telef. interurb. 140)! — Reklamne deske. Akvizicijo reklamnih desk je velesejmska uprava oddala ljubljanskemu rekl. in anon. podjetju »Apolo«. — Akviziter se mora vsaki stranki izkazati s cenikom, ki je overjen od velesejmskega urada.

XLIII. redni občni zbor »Kmetске posojilnice ljubljanske okolice r. z. z. neom. z. v Ljubljani

se je vršil dne 26. aprila t. l. Bilanca za upravnno leto 1922 izkazuje velik napredek te naše najstarejše in največje posojilnice. Upravno premoženje je doseglo 31. decembra 1922 K 245,962.268 kron 97 vin. Pomemben je ob času splošne denarne krize prirastek po okroglo K 42.000.000 pri hranilni vlogah, ki so znašale ob sklepu minulega leta 190,463.344.04 K. Povpraševanje po kreditih se je razvilo v pravcato obleganje ravnateljstva; pritisk se je stopnjeval zlasti v jesenski sezoni. Stanje posojil se je vsled tega dvignilo na kron 192,926.016.52, ter s tem naraslo proti prejšnjemu letu za okroglo kron 69,000.000. Da se je omogočilo zadostiti vsaj najnujnejšim zahtevam po kreditih, se je posluževal zavod reeskompta pri Narodni banki. Ta reeskompt se je proti koncu leta že znatno zniževal, tako, da znaša stanje 31. decembra še 23,300.000 K. Portfelj lastnih vrednostnih listin v postavki K 37,618.150.05 tvori izključno prvovrstni čehoslovanski in jugoslovanski papirji. Poleg vojnih posojil so odpisani nemško avstrijski in ogrski papirji. Čisti dobiček izkazuje 1,608.338.01 K. Pri tem je vpoštevali, da se je posluževal zavod, zvest starim tradicijam in v svesti si svojega polkica na domačem denarnem trgu čim kulantnejše obrestne mere pri kreditih.

To je lahko uveljavljati tembolj, ker je krepko fundiran, kar pričajo med drugim tudi druge nepremičnine, med drugim tri ogelne hiše na najboljših prometnih mestih v Ljubljani, ki so vse odpisane na nizke bilančne postavke. Rezervni zakladi so narasli pri pripisu dotalij iz novega čistega dobička na kron 2,761.988.80. Število deležnikov se je zvišalo na 4.118. Denarni promet je pressegel 1.800.000.000 kron. Občni zbor je določil za razne narodne obče koristne namene K 200.000, ter naklonil med drugim za Trgovsko Akademijo v Ljubljani 100.000 kron.

Za naše gospodinje.

Lomljivi nohti.

Če se lomijo nohti, potem naj se jih večkrat namaže s citrono. Dobro je tudi, če se nohte zvečer namaže s koščkom sveče in jih nato dobro obdrigne.

Prie iz voščenega platna

se čisti s petrolejem. Volnena krpa se namoči v petrolej in z njo se izmije prt. Nato se splahne prt s toplo vodo, kateri se je pridalo nekaj sode za pranje.

Negovanje rok.

Najboljše sredstvo za negovanje rok je glicerini, ki daje koži nežnost, mehkost in gladkobo. Toda glicerina se ne sme uporabljati vsak dan. Zato je dobro, da se mesto glicerina uporablja posebna pasta, ki se naredi sledeče: Vzemite 75 gramov glicerina, 50 gramov mila, nekaj kapljic vanilije in pol litra najfinjšega olja. S to pasto se potem namažejo roke vsak večer.

Slovenska kuharica.

Izšla je sedma in popolnena izdaja priljubljene Slovenske kuharice, ki jo je priredila sestra Kalinšek. Knjiga je zelo obsežna, ima lepe barvaste slike in več zelo nazornih risb. Knjiga velja 220 dinarjev in se naroča pri Jugoslovanski knjigarni ali pa v Matični knjigarni v Ljubljani. Na 688 straneh prinaša Slovenska kuharica 2508 kuharskih receptov in sicer samo takih, ki so bili preizkušeni kot dobri. Vsi recepti so podani kratko, toda jasno, da se more po njih ravnavati vsaka gospodinja. Poleg tega prinaša Slovenska kuharica obsežen in s krasnimi slikami Humeke pojasnjen opis gob, kakoršen se ni bil podan v slovensčini. Poleg tega so nazorno podane vse stvari, ki jih mora znati dobra kuharica. Posebno vrednost ima knjiga, ker so podani recepti tako za kuhinjo bogatih ko revnih ljudi. Prav umestno bi bilo, da bi bili knjigi dodelani tudi razni slovenski kuharski strokovni izrazi in obenem z njimi tudi tuje spakedranke. Tako nekako, kakor je to izvršeno v letošnjem Gospodinskem koledarju »Jugoslovenske Matice«. Pogrešamo n. pr., da nimajo slike kuhinjskih orodij slovenskih imen, temveč samo opis namena orodij. V prihodnji izdaji se naj to izpopolne. — Slovenska kuharica je odlično delo, ki bo vsaki kuharici, začetnici kot tudi izurjeni kuharici dobrodošlo. Zato pripočnimo vsem, ki so v zadregi, kako darilce naj kupijo dekletom, da jim naklonijo »Slovensko kuharico« in sigurno so vsakemu dekletu ustregli. »Slovenska kuharica« zasluži vse priznanja.

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Klerikalci in obrtniki.) Pred volitvami so kričali klerikalci tako zelo o svoji ljubezni do obrtnikov, da bi navidez mislili, da sploh ni večjih prijateljev obrtnikov, kakor so klerikalci. Kakšna pa je ta klerikalna ljubezen v resnici, pa kaže majhen dogodek po volitvah. Ko so sklenili na seji okrajne blagajne v Radovljici znatne podpore za živinorejo, kar seveda odobravamo, je prišel na pretres predlog, da se da kolektivni zadrugi na Bledu 500 dinarjev podpore, kakor lani. Proti predlogom so nastopili klerikalni generali Jan, Avsenek in radovljiški bog s tako silo, da je predlog padel. Nato je predlagal tovariš Ažman, da se da obrtni zadrugi 1000 D podpore. Po dvakratnem glasovanju je tudi ta predlog padel. To dejstvo je tako zgovorno pokazalo klerikalne ljubezni do obrtnikov, da je pač vsaka nadaljna beseda odveč.

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljal Elza-Fluid!

Potrebuješ dobrodejno in okrepilno mazilo?

Uporabljal Elza-Fluid!

All te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljal Elza-Fluid!

All želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?

Uporabljal Elza-Fluid!

All si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljal Elza-Fluid!

All želiš dobro domačo in kmetško sredstvo?

Uporabljal Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljše delovanje kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rešeš!

To je najboljšo, kar sem kedaj okusil!

Iščel Elzafluid v vseh dotičnih poslovnih, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnat ali 1 špeciialna steklenica 24 Dia 12 dvojnatih, 4 špeciialne steklenice 84 " 24 " 8 špeciialnih steklenic 146 " 38 " 12 " 208 "

Na te cene se računa sedaj še 5 %, doplačila. Adresirati natančno:

EUGEN V. FELLER

lekarnar, STUBICA DONJA

Elzatrj št. 344, Hrvatsko.

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg št. 3. — Telefon 220.

Nakup gozdov. — Prodaja vsakovrst-

Brusne kamne za kose

prave italijanske, nepresegljive v dobroti, modro galico, rafijsko liče, morsko travo za modroce v vsaki množini priporočam

SEVER & KOMP.

Ljubljana, Wolfova ul. šte. 12.

Priznana najboljšo

peklenske kose (Höllensens), priporočam založnik in samoprodaja te znamke za Jugoslavijo, tvrdi F. S. KRABAR, Višnja gora, Predprodajalcem ugodne cene!

ČUDILI

se tudi Vi bodete niskim ocenam, pekatih se prodaje suknje, volne, platna, čevlji, modro galice, klobučevine, robcil in sploh vse manufakturne robe v vseh trgovinah R. Stermecca, Celje, katera dobiva stalno veličanske poljske robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. Zahtevajte cenik.

Primešaj „MASTIN“ krmil!

Enkrat na teden eno pest.

Ako Mastina v lekarnah, trgovinah in konsumih ne dobiš, ga naroči po pošti. 5 zavojev Mastina stane 28 dinarjev in se jih pošlje poštne cene prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, arbočico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 20 kron.

Lekarna Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Dr. Ivan Šustersič

je zopet otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani v starih prostorih, Miklošičeva c. 6, I., hiša Ljudske posojilnice.

Podpirajte Jugosl. Matico!

Cement, Modra galica

gips, strešna lepenka, karbolni, drvoement, vatproof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Matschek, starni itd. tudi po tovarniških cenah

MATERIAL' družba z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta 13, Telefon št. 716, telefon št. 716.

se dobi po konkurenčni ceni v cinkarni v Celju. Razun tega proizvaja cinkovo pločevino, surovi in rafinirani cink in cinkovni prah. Brsojavni naslov: Cinkarna, Celje

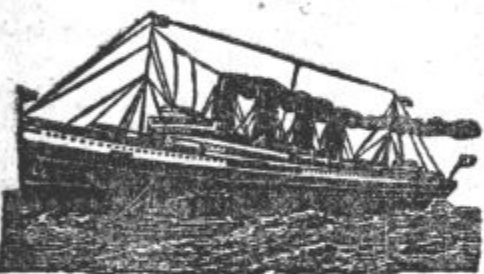
s odličnim spoštovanjem
Združene mlekarne d. d.
v Ljubljani.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani.

Dne 18. marca 1923 sem v Mošnjah govoril, da je bil Ivan Aizman, posestnik v Hrašah med vojno avstrijski volon in da je ljudi "noter tlačil". Ijavljam, da obhajujem ta obček kot povsem neresničen, kar sem nasledel poročilu „Domoljuba“ v št. 10 z dne 7. 3. 1923.

Zahvaljujem se zas. obtožitelju, da je odstopil od obtožbe in plačam stroške ter 50 Din za diskovni sklad „Kmetijskoga lista“ v Ljubljani ter stroške te objave.

Kolodvorska ulica šte. 41.

Točna postrežba!

veščo kmetskega gospodinjstva, staro 40 do 50 let (je lahko tudi vdova brez otrok) ali dekle iščem za takoj. Možitev ni izključena. Vprašati je: Sp. Šiška, Jernejeva ulica števil. 47.

1910

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
L.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Dolgoletna

paracolia

za dobro

kakovosti i

K a m e n i t a.

Zahtevajte brezplačno ponudbe in obiske!

Glavna zastopstva se nahajajo v vseh večjih krajih.

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v Kolo-
dvorski ulici)